

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ “КРАВЕЦЬ”**

УДК 377.3:687(09)

Тетяна Попова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологій і дизайну

Юлія Яковенко, студентка

Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ
ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ
З ПРОФЕСІЇ “КРАВЕЦЬ”**

У статті розглянуто виявлення перспектив, проблем впровадження та реалізації використання інформаційно-комунікаційних технологій для підготовки кваліфікованих робітників в професійно-технічних навчальних закладах на уроках виробничого навчання з професії “Кравець”.

Ключеві слова: інформаційно-комунікаційні технології навчання, професійно-технічна освіта, майстер виробничого навчання, методи навчання, кваліфікований робітник.

Рис. 2. Літ. 5.

Татьяна Попова, кандидат педагогических наук, доцент кафедры технологий и дизайна

Юлия Яковенко, студентка

Украинской инженерно-педагогической академии, г. Харьков

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ ПОДГОТОВКИ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ РАБОЧИХ В
ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ НА УРОКАХ
ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ОБУЧЕНИЯ ПО ПРОФЕССИИ “ПОРТНОЙ”**

В статье рассмотрены выявление перспектив, проблем внедрения и реализации использования информационно-коммуникационных технологий для подготовки квалифицированных рабочих в профессионально-технических учебных заведениях на уроках производственного обучения по профессии “Портной”.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии обучения, профессионально-техническое образование, мастер производственного обучения, методы обучения, квалифицированный рабочий.

Tetyana Popova, Ph.D. (Pedagogic) Associate Professor

Technologies and Design Department

Julia Yakovenko, student

Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy, Kharkiv

**USING OF INFORMATION AND COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES FOR
TRAINING QUALIFIED WORKERS IN VOCATIONAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS
IN CLASSES OF INDUSTRIAL TRAINING BY TRADE “TAILOR”**

The article focuses on finding perspectives, problems of adoption and realization of the usage of information and communicative technologies to prepare skilled workers at professional technical institutions at the classes of industrial training by trade “tailor”.

Keywords: information communicative technologies of training, professional technical education, master of industrial training, methods of teaching, skilled worker.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства і освіти характеризується підвищенням вимог до професійної підготовки кадрів. Інформатизація всіх сфер життя проявляється у професійній діяльності фахівців, що сприяє розвитку їх професійної компетенції, інформаційної культури і прагненням до самоосвіти. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у забезпеченні сучасної

якості освіти розглядається як ключовий елемент розвитку професійно-технічного навчання. Впровадження в навчально-виховний процес інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу підвищити рівень навчання та по-новому підійти до розробки методик викладання предметів, зокрема виробничого навчання, і створення нового інформаційно-освітнього середовища.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) –

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ “КРАВЕЦЬ”**

найважливіша складова всіх напрямків діяльності сучасного викладача, що сприяє оптимізації та інтеграції навчальної та поза навчальної діяльності. Доповнюючи широкий спектр педагогічних (освітніх) технологій, ІКТ допомагають вирішити питання формування загальної комунікативної компетенції – умови успішної соціалізації випускників. Звідси можна сказати, що актуальність даного питання має місце у сучасному освітньому середовищі, адже нині якісне викладання дисциплін не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають комп’ютерні технології та Інтернет. Вони дають змогу викладачам раціонально надати навчальний матеріал, зробити його більш цікавим, швидко перевірити знання учнів та підвищити їхній інтерес до навчання.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблему інформатизації освіти, впровадження ІКТ у навчальний процес досліджують: В. Биков, А. Верлань, Р. Гуревич, М. Жалдак, Ю. Дорошенко, Г. Кедрович, Т. Коваль, С. Сисоєва, О. Спірін, О. Стефаненко. В основу використання ІКТ у вітчизняній педагогіці покладені базові психолого-педагогічні та методологічні положення, розроблені Л.С. Виготським, П.Я. Гальперінім, С.Л. Рубінштейном, Ю.К. Бабанським, Н.Ф. Талізіной.

Необхідність використання ІКТ у викладанні дисципліни “виробниче навчання” не викликає сумніву, але теоретичні, дидактичні та методичні аспекти подібної роботи ще вимагають всебічного і глибокого вивчення.

Постановка завдання. Мета дослідження – виявлення перспектив, переваг впровадження та способів реалізації використання інформаційно-комунікаційних технологій для підготовки кваліфікованих робітників в професійно-технічних навчальних закладах на уроках виробничого навчання з професії “Кравець”.

Виклад основного матеріалу. Розвиток процесів глобалізації та інформатизації сучасного світу веде до формування нового інформаційного суспільства, яке надає підстави для широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – засоби, пов’язані зі створенням, збереженням, передачею, обробкою і управлінням інформації. Цей широко вживаний термін включає в себе всі технології, що використовуються для спілкування та роботи з інформацією.

Узагалі ІКТ можна визначити як сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення

процесу комунікації та створення, поширення, збереження та управління інформацією. Під технологічними інструментами та засобами мають на увазі комп’ютери, мережа Інтернет, радіо- та телепередачі, а також телефонний зв’язок [1].

Для системи освіти важливе значення мають певні засоби інформаційно-комунікаційних технологій, а саме:

- технічні засоби (комп’ютери, комп’ютерні комплекси, мультимедійні проектори, сенсорні дошки тощо);

- програмні засоби (системні, загального призначення, прикладне програмне забезпечення, у тому числі навчального призначення);

- засоби для під’єднання до Інтернет та забезпечення можливості повноцінної роботи в ньому (сервери, лінії зв’язку, модеми, програми пошуку різноманітних даних в Інтернет тощо);

- спеціально створене для системи освіти інформаційне наповнення (контент) в Інтернет;

- методичне забезпечення стосовно використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій в освіті [2].

Інформатизація сьогодні розглядається як один із провідних шляхів модернізації системи професійно-технічної освіти, яка має забезпечити створення сучасного освітнього інформаційного навчального простору. Вирішення поставленого завдання неможливе без комп’ютеризації навчального процесу.

Комп’ютер – це новий вимір у просторі навчання. Це необхідний помічник викладача, інструмент для досягнення педагогічних цілей, але не панацея від усіх освітніх проблем. Комп’ютер ні в якому разі не замінить традиційної книжки, ні в якому разі не замінить живого спілкування з викладачем, впливу його особистості на учнів [3].

Комп’ютер дозволяє підсилити мотивацію навчання шляхом активного діалогу учня з комп’ютером, розмаїтістю й барвистістю інформації (текст + звук + колір + анімація), шляхом орієнтації навчання на успіх (дозволяє довести рішення будь-якого завдання, опираючись на необхідну підказку), використовуючи ігрову форму спілкування людини з машиною й, що важливо, витримкою, спокоєм і “дружністю” машини стосовно учня.

Застосовуючи комп’ютерні технології при проведенні виробничого навчання розуміють, що навчання учнів за допомогою ІКТ розвиває в них такі навички і якості, як: вміння вирішувати проблеми, планувати свою діяльність, відстоювати власну точку зору, самостійність, винахідливість, з особистою ініціативи активно йти

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ “КРАВЕЦЬ”**

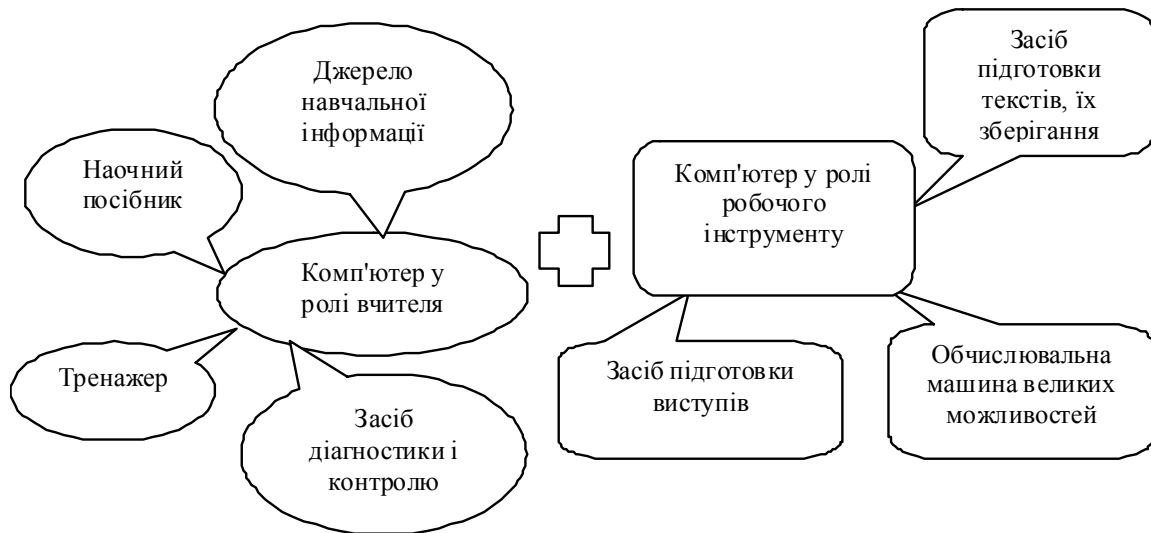


Рис. 1. Функції комп'ютера у процесі навчання

до поставленої мети. Тому, використовуючи можливості сучасної мультимедійної техніки, спочатку демонструють на екрані, а потім показують практичні прийоми нових способів, методів та технологій при навчанні учнів професії “Кравець”.

Комп'ютер може використовуватися на всіх етапах: як при підготовці уроку, так і в процесі навчання: при поясненні нового матеріалу, закріпленні, повторенні, контролі. При цьому комп'ютер виконує певні функції, що представлені на рис. 1 [4]:

Так, наприклад, при проведенні вступного інструктажу на уроці виробничого навчання для учнів із професії “Кравець”, майстрам, розкрити технологічну послідовність виготовлення швейних виробів допомагає мультимедійна презентація.

Використання ІКТ під час проведення фрагменту уроку виробничого навчання дає свої позитивні результати. Учні з задоволенням слухають майстра, працюють в групах, спілкуються, висловлюють думки, аналізують окремі вправи, повторюють показані майстром виробничого навчання прийоми праці.

На уроках виробничого навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій застосовується розвивальна система навчання та її структурні елементи: включення інтерактивних методів різних видів до процесу навчання; конструювання навчальної проблеми, створення навчальної ситуації; використання проблемних завдань, диференціація навчання; індивідуальна робота, робота творчих груп; створення сприятливої атмосфери; створення учителем ситуації успіху, співробітництва, діалогу,

пов'язані з формуванням творчих здібностей, емоційної сфери учня [5]. Існує кілька відносно нових методів навчання, поява яких пов'язана з появою і використанням сучасних засобів ІКТ:

1. Метод проектів – форма організації навчального процесу, орієнтована на творчу самореалізацію особистості учня, розвиток його інтелектуальних і фізичних можливостей, волевих якостей і творчих здібностей у процесі створення нових продуктів, що володіють об'єктивною або суб'єктивною новизною, мають практичну значимість. Даний метод доцільно використовувати під час поточного інструктажу для розвитку навичок роботи в групі, ефективного створення реального об'єкта. Реалізувати впровадження даного методу в навчальний процес допоможуть комп'ютерні технології з застосуванням мультимедійної презентації або відеоролику.

2. Групові обговорення – групові дискусії з конкретного питання у відносно невеликих групах учнів (від 6 до 15 осіб). Ефективність використання даного методу проявляється на етапах формування основи орієнтувальної діяльності та аналізу типових помилок учнів. Застосування мультимедійної презентації, відеоролику, аудіо запису або комп'ютерної програми спонукатиме учнів до розвитку навичок уважного слухання учбової інформації та активного використання їх досвіду при пред'явленні нового матеріалу.

3. Мозковий шторм – спеціалізований метод групової роботи, спрямований на генерацію нових ідей, стимулюючий творче мислення кожного учасника. Даний метод доцільно використовувати

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ “КРАВЕЦЬ”**

на етапах актуалізації знань та досвіду учнів з метою узагальнення раніше вивченого матеріалу, а також під час пред’явлення великого за обсягом нового матеріалу. В реалізації цього методу допоможе перегляд мультимедійної презентації, відеоролику, або робота з комп’ютерною програмою.

4. Ділові ігри – метод організації активної роботи учнів, спрямований на вироблення певних рецептів ефективної навчальної та професійної діяльності.

5. Рольові ігри – метод, який використовується для засвоєння нових знань та відпрацювання певних навичок у сфері комунікації. Рольова гра припускає участь не менше двох “гравців”, кожному з яких передбачається провести цільове спілкування один з одним відповідно до заданої ролі.

Застосування цих методів на етапі вступного інструктажу сприяє моделюванню професійної діяльності, що спонукатиме до підвищення навчальної мотивації учнів та розвитку здатності до самонавчання.

6. Баскет-метод – метод навчання на основі імітації ситуацій. Наприклад, кого навчають припускають виступити в ролі екскурсовода на швейному підприємстві. Застосування даного методу може бути корисним на всіх етапах уроку виробничого навчання: вступному, поточному та заключному інструктажах.

7. Тренінги – навчання, при якому в ході проживання або моделювання спеціально заданих ситуацій навчаються мають можливість розвинути і закріпити необхідні знання та навички, змінити своє ставлення до власного досвіду і вживаним у роботі підходам. Тренінги призначені для відпрацювання умінь і навичок, повторення та закріплення пройденого матеріалу. Застосування даного методу не має меж для використання інформаційно-комунікаційних технологій. Це можуть бути різні комп’ютерні програми, ігри, інтерактивні завдання, перегляд презентації, відеоролику, прослуховування аудіозапису та інше.

8. Аналіз практичних ситуацій – це метод навчання навичкам прийняття рішень. Його метою є навчити учнів аналізувати інформацію, виявляти ключові проблеми, генерувати альтернативні шляхи вирішення, оцінювати їх, вибирати оптимальне рішення і формувати програми дій. Цей метод доцільно використовувати на етапі розгляду можливих помилок, характерних недоліків та шляхів їх попередження.

Вибір методів активного навчання залежить від різних факторів. Але в першу чергу вибір

методу визначається дидактичним завданням заняття. Для вибору конкретного активного методу з застосуванням ІКТ на різних етапах виробничого навчання з професії “Кравець” можна скористатися наведеною схемою, яка представлена на рис. 2.

Отже, інформаційно-комунікаційні технології за умови поєднання з традиційними методами сприяють якісному формуванню вмінь та навичок учнів ПТНЗ. До основних переваг використання інформаційно-комунікаційних технологій в ПТНЗ віднесено:

- підвищення інтересу й загальної мотивації учнів до навчання завдяки новим формам роботи і причетності до пріоритетного напрямку науково-технічного прогресу;
- об’єктивність контролю;
- активізація навчання завдяки використанню привабливих і швидкозмінних форм подачі інформації, змагання учнів з машиною та з самими собою, прагненню отримати вищу оцінку;
- формування вмінь та навичок для здійснення творчої діяльності;
- виховання інформаційної культури;
- оволодіння навичками оперативного прийняття рішень у складній ситуації;
- доступ учнів до банків інформації, можливість оперативно отримувати необхідну інформацію;
- інтенсифікація самостійної роботи учнів;
- зростання обсягу виконаних на урок завдань;
- підвищення мотивації та пізнавальної активності за рахунок різноманітності форм роботи, можливості включення ігрового моменту.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, поєднання в навчальному процесі інформаційно-комунікаційних технологій з ефективними методичними прийомами і розробками стимулює пізнавальну активність, самостійність учнів, формує комунікативні навички, активізує увагу учнів, забезпечує практичне осмислення отриманих знань і вмінь з фахової дисципліни в практико-орієнтованому освітньому процесі та успішну соціалізацію випускників. Застосування активних методів, таких як проблемний виклад навчального матеріалу, мозковий штурм, ігри сприяють реалізації творчих зусиль особистості, і не тільки досягається запланований результат, а й відбувається розвиток внутрішнього світу учнів. А використання засобів наочності (ІКТ) на уроці має величезне значення для підвищення якості розвитку психіки учня і розширення педагогічних можливостей вчителя.

Перспективним дослідженням у рамках даної

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ “КРАВЕЦЬ”**

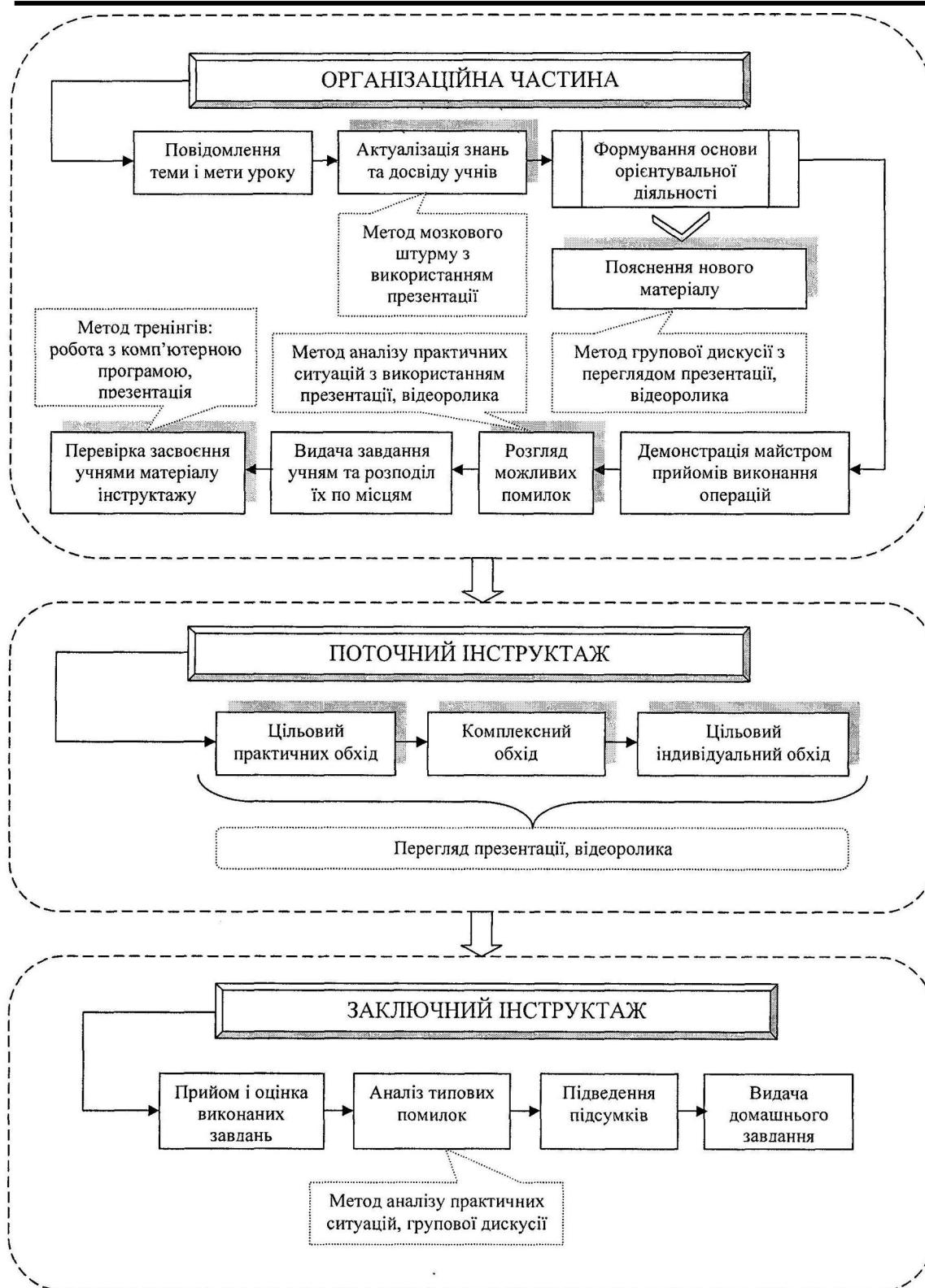


Рис. 2. Структура використання активних методів навчання з застосуванням ІКТ на різних етапах уроку виробничого навчання з професії “Кравець”

тематики можливо вважати розробку структури і форм організації навчальної діяльності, а також розробку мотиваційного аспекту до професійної

діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних технологій під час виробничого навчання.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ПЕДАГОГІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

1. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К.: Вид. Центр НЛУ, 2009. – 380 с.

2. Бикова В.Ю., Жука Ю.О. Інформаційні технології і засоби навчання: Зб. наук. праць / Інститут засобів навчання АПН України. – К.: Атіка, 2005. – 272 с.

3. Іванова О. Підвищення інформаційно-комп'ютерної компетентності педагогів// Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2010. – №2. – С. 30.

4. Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. – М.: Издательский центр "Академия", 2001. – 272 с.

Стаття надійшла до редакції 07.04.2014

УДК 371.2.001.76

Олександр Голік, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи, управління навчальним закладом та методики викладання суспільствознавчих дисциплін Бердянського державного педагогічного університету

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ПЕДАГОГІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті теоретично обґрунтовано управління інноваційною педагогічною діяльністю в умовах загальноосвітнього навчального закладу, а саме розглянуто сутність означеного управління, його особливості, зовнішні та внутрішні компоненти.

Ключові слова: інноваційна діяльність, керівник, навчальний заклад, педагогічна діяльність, управління.

Літ. 2.

Александр Голік, кандидат педагогических наук, доцент кафедры педагогики высшей школы, управления учебным заведением и методики преподавания обществоведческих дисциплин Бердянского государственного педагогического университета

УПРАВЛЕНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ В УСЛОВИЯХ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

В статье теоретически обосновано управление инновационной педагогической деятельностью в условиях общеобразовательного учебного заведения, а именно рассмотрены суть данного управления, его особенности, внешние и внутренние компоненты.

Ключевые слова: инновационная деятельность, руководитель, учебное заведение, педагогическая деятельность, управление.

Olexander Holik, Ph.D.(Pedagogic), Associate Professor
Berdyansk State Pedagogical University

MANAGEMENT OF INNOVATIVE TEACHING ACTIVITIES WITHIN GENERAL SCHOOL

This paper theoretically grounded teaching of innovation in terms of an educational institution, for example the entity appointed management, its features, exterior and interior components.

Keywords: innovation, leader, school, teaching activities, management.

Постановка проблеми. Сучасна система освіти спрямована на управління цілісним педагогічним процесом, який базується на науковій основі, розумінні механізмів і закономірностей педагогічної взаємодії. Діяльність кожного керівника, педагога освітнього закладу супроводжують інноваційні процеси. Одні зміни вимагають миттєвих реакцій, а інші ставлять загальноосвітній навчальний заклад перед необхідністю змінити цілі та способи їх досягнення. Щоб виживати в цих умовах,

організація повинна еволюціонувати й адаптуватися до змін. Постає проблема управління внутрішніми змінами, що ведуть до зростання освітнього потенціалу загальноосвітнього навчального закладу та підвищують ефективність його використання.

Аналіз досліджень і публікацій. Аналіз і пошук вирішення проблем управління загальноосвітнім навчальним закладом наукою триває лише кілька десятиліть, але за цей час накопичився значний об'єм знань, зокрема наукові основи управлінської діяльності керівника